

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۲۳ آبان ۱۴۰۱ | ۱۹ ربیع الثانی ۱۴۴۴ | ۱۴ نوامبر ۲۰۲۲ - شماره ۲۰۶۰ - سال هفتم
۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۷۴
www.hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspaper.hamdeli
t.me/HamdeliNews
سردبیر: فضل‌الله باری
چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۲۵ - ۰۲۱
نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳
تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۱

یادداشت

تقابل و رابطه دموکراسی با سرمایه‌داری

جهانگیر یزدپناه
فعال اجتماعی

درهم‌آمیزی عامدانه و سفسطه‌آمیز به دیکتاتوری و جهالت‌پروری خود ادامه حیات دهند و مردم را به بند کشند و مانع توسعه و پیشرفت و گسترش آگاهی و علم و دانش جوامع شوند.
جهان غرب به‌طور کلی به علل مختلف از جمله پشت سر نهادن حکومت‌های قرون وسطایی- کلیسایی، هم‌نماد سرمایه‌داری شد و هم‌نماد دموکراسی. سرمایه‌داری همان‌طوری که دوست موقت و دشمن بعدی‌اش (مارکس) پیش‌بینی کرده بود در ادامه گسترش خود احتیاج به بازارهای جدید برای انبوه کالاهایش و همچنین احتیاج به مواد خام اولیه برای تولیداتش داشت. اینچا بود که بین قدرت‌های بزرگ استعماری

بر سر تصاحب بازارهای جدید و موادخام ارزان رقابت در گرفت و حتی منجر به جنگ‌های جهانی شد. نکته مهم این است که از بد حادثه یا بهتر است بگوییم بنا به اهمیت و ارجحیت منافع و سود برای سرمایه‌داری آنچه در وهله اول از جانب دنیای غرب برای ممالک توسعه نیافته نمودار شد نماد نظامی- استعماری غرب بود نه نماد دموکراسی و آزادی خواهی آن که می‌توانست نویددهنده آگاهی و دانش و آزادی از چنگال استبداد و جهالت باشد.

این رخداد یک امر تصادفی نبود، دقیقاً از جانب سیستم سرمایه‌داری استعمارگر حساب شده و سنجیده شده بود، زیرا استمارگران به خوبی می‌دانستند که ملتی با حاکمیت استبداد فردی و محروم از خردجمعی و تعقل‌گرایی که اوها و خرافات، تعصب دینی و قومی زندگی‌شان را فرا گرفته باشند، را بهتر می‌شود چپاول و استعمار کرد.

اما بیا همه این اوصاف به علت مسافرت‌ها و اطلاع از پیشرفت‌ها و تمدن و رسانه‌ها در غرب و همچنین تلاش مردان وطن‌پرست و اقدام‌هایی نظیر اعزام دانشجو به غرب طلیعه دموکراسی و آزادی و حق مشارکت عمومی و خردجمعی در میان مردم و اندیشمندان پدیدار شد که نمونه برجسته آن را در انقلاب مشروطیت ایران شاهد بودیم که چه نیروها و شخصیت‌هایی در راه پیشبرد و موفقیت آن مبارزه کردند و چه نیروها و نهاد‌های استبدادپسند و جهالت‌پروری علیه آن مقاومت و مانع‌تراشی کردند و با عوام‌فریبی و زشت‌نمایی و خلاف عرف و دین نامیدن آزادی، مانع خردجمعی و قانون‌گرایی و مشارکت مردم می‌شدند تا مردم را از توسعه، ترقی، دانش، علم و آگاهی و تربیت نوین و بیداری محروم کنند.

این یعنی همان ترغند خلط میحث آگاهانه‌ای که آزادی و حق مشارکت مردم و خردجمعی را با استعمار، غارت و چپاول سرمایه‌داری یکی نشان می‌دهد تا مردم را از آگاهی و علم و دانش نوین و رهایی از جهل، خرافات، استبداد و پیگیری خواسته‌های خود بازدارند.

میزبان

نگاهی به سرگذشت قلعه یزدگرد

دالاهو یکی از شهرهای بسیار زیبای ایران است که در دل کرمانشاه جای گرفته و زیبایی‌های بسیاری را در خود جای داده است. یکی از زیبایی‌های این شهر قلعه یزدگرد می‌باشد که در دالاهو واقع شده است. کرمانشاه با آثار تاریخی ارزشمندی همچون طاق بستان، بیستون، معبد آناهیتا، فرهادتراش، کاروانسرای شاه‌عباسی و... است. از جمله بناهای کهن استان کرمانشاه و جاهای دیدنی کرد غرب، قلعه یزدگرد است که نه‌تنها به‌واسطه قدمت و جغرافیای خود شهرت یافته است، بلکه افسانه‌های متعددی در مورد این بنای ایران باستان وجود دارد. قلعه یزدگرد که افسانه‌های بی‌شماری را در ذهن اهالی دالاهو نقش داده، از آنجا نام‌گذاری شد که مردمان این قلع باور کردند که یزدگرد و دخترش شهربانو که بنا به اعتقاداتی بعدها به همسری امام حسین (ع) درآمد پس از حمله اعراب در این قلعه مأمین گرفته‌اند. بر اساس اولین تحقیقات و کاوش‌های باستان‌شناسی در این منطقه، زمان ساخت این مجموعه به دوره ساسانی نسبت داده شده، اما کاوش‌های بعدی نشان داد که بسیاری از بناهای این محوطه دست‌ساخت اشکانیان است. در رابطه با قدمت قلعه یزدگرد کرمانشاه، نظریاتی بیان شده است. پس از انجام تحقیقات اولیه، باستان‌شناسان قدمت قلعه یزدگرد را به دوران ساسانیان نسبت دادند؛ اما بعد از بررسی‌های بیشتر مشخص شد تعداد زیادی از سازه‌های مجموعه قلعه، از دوران اشکانیان به‌جای مانده‌اند.

وجه تسمیه این بنا به یزدگرد بازمی‌گردد. اعتقاد

یادداشت

نگاهی به دفتر شعر «کوچک‌ترین سرود زمین» از کیوان ملکی سوادکوهی

مادرم مرد، بی‌سرزمین شدم

فیض شریفی

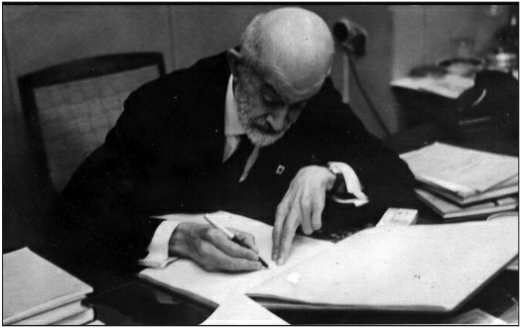
منتقد و پژوهشگر ادبیات

و زیست‌مانشی فاصله می‌گیرد و می‌خواهد ایده‌های ناسیونالیستی، اسطوره‌ای و اجتماعی خود را به شکلی تصنعی به شعر بیاورد: «تو در زایش فریدون‌های این بوم، چون مادرت فراتک دست داری/ بگذار تصویر تو را در پستوهای تاریک ذهن‌شان پنهان کنند/ تو نه فرشته‌ای نه شیطان/ آسمانی و با باران همدستی/ نهال‌هایی که کاشتی، روزی به چکاد المپ می‌روند/ از دوش هرکول زمین را برمی‌دارند، تا به ریش زئوس بخندند...» این «تو»ها به‌صورتی چرخان در شعر ظهور می‌کنند و گاهی مشوق، گاهی مادر، گاهی وطن می‌شوند. کیوان ساده و شفاف، دقیق و پخته و زیبا حرف می‌زند و در شعر و ترنیمات صوری نمی‌پیچد، کیوان با همین زبان و بیان با مخاطب ارتباط برقرار می‌کند: «مادرم مرد، بی‌سرزمین شدم/ بی‌کلمه، بی‌دعا/ دیگر هیچ‌کس مرا به خاطر خودم، دوست نخواهد داشت.» شاعر ریشه در خاک دارد و نسیب شاید به کاوه و فریدون و میترا برسد، او با دروغ نسبیتی ندارد، دنبال پندار و کردار و گفتار نیک است، وقتی به طعنه و تمسخر می‌گوید: «مجبورم با دروغ‌های بزرگ مردم را به کتاب مقدس، به تاریخ، به فرهنگ وصل می‌کند و بدون ضربه‌نگ کلومی از کیفیت و فشار عاطفه و معانی پشت واژه‌ها، موج و حرکتی به سخن می‌دهد: «صورت کتابی مقدس است که باید بارها بار خواند» او بی‌قطره‌ای شراب لبریز از حضور مشوق می‌شود. از بازی درونی و بیرونی و زیربوم‌های

یادداشت

نگاهی کوتاه به زندگی سعید نفیسی، معمار نثر جدید فارسی

مجمع جمیع کمالات

سعید نفیسی دانش پژوه، ادیب، تاریخ نگار، نویسنده، مترجم و شاعر ایرانی بود. او جزو نسل اول استاد‌های دانشکده‌ی تاریخ دانشگاه تهران بود. سعید نفیسی، در ۱۸ خرداد ۱۲۷۴ خورشیدی در تهران به دنیا آمد. او فرزند میرزا علی اکبر ناظم‌الاطبا (معروف به ناظم‌الاطباء کرمانسی) و از نوادگان حکیم نفیس بن عوض کرمانی (طیب نام‌دار ایران در قرن نهم هجری) و برادر علی‌اصغر نفیسی ملقب به مودب‌الدوله بود. تحصیلات سه ساله‌ی ابتدایی را در مدرسه‌ی شرف، یکی از نخستین مدارس جدید که پدرش تأسیس کرده بود گذراند و تحصیلات متوسطه را در مدرسه‌ی علمیه، تنها مدرسه‌ی که دوره‌ی متوسطه داشت، در بهار ۱۲۸۸ در تهران به پایان رساند. پانزده ساله بود که برادر بزرگ‌ترش دکتر اکبر مودب نفیسی او را برای ادامه‌ی تحصیل به اروپا برد. نفیسی تحصیلات خود را در شهر نوشاتل سوئیس و دانشگاه پاریس انجام داد و در سال ۱۲۹۷ به ایران بازگشت. ابتدا در دبیرستان‌های تهران به تدریس زبان فرانسه پرداخت و بعد در وزارت فواید عامه مشغول کار شد. در سال ۱۲۹۷ به گروه نویسندگان مجله دانشکده پیوست و در یک سال فعالیت این مجله با ملک‌اشعرا بهار همکاری داشت. در سال ۱۳۰۸ خورشیدی به خدمت وزارت فرهنگ درآمد و علاوه بر تدریس زبان فرانسه در دبیرستان‌ها، به کار آموزش در مدارس علوم سیاسی، دارالفنون، مدرسه عالی تجارت و مدرسه صنعتی پرداخت. در سال‌های بعد به تدریس در دانشگاه‌های حقوق و ادبیات پرداخت و به عضویت فرهنگستان ایران درآمد. وی از آغاز بنیان دانشگاه تهران در جایگاه استاد دانشکده‌ی حقوق و پس از آن، به استادی دانشکده‌ی ادبیات برگزیده شد. نفیسی از هموندان پیوسته‌ی فرهنگستان بود و زمین را به حب وطن و حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور فرامی‌خواند. او پس از عمری که در راه اعتلای فرهنگ ایران سپری کرد در ۲۲ آبان ۱۳۴۵ در تهران درگذشت.

یادداشت

نشست خبری کی‌روش لغو شد

روز گذشته در حالی که خبرنگاران منتظر ورود کی‌روش برای اعلام لیست نهایی بودند، در نهایت نشست خبری او لغو شد. بعد از ساعاتی انتظار برای شنیدن صحبت‌های سرمربی تیم ملی فوتبال و اعلام اسامی بازیکنان حاضر در جام جهانی، خبرنگاران مستقر در سالن کنفرانس مطبوعاتی هتل آکادمی خبر لغو نشست خبری سرمربی تیم ملی را دریافت کردند. این در حالی است که قرار بود نشست خبری ساعت ۱۴:۳۰ دیروز آغاز و فهرست نفرات تیم ملی در آن اعلام شود اما در نهایت با حدود یک ساعت تأخیر، خبر عدم برگزاری نشست مطبوعاتی به خبرنگاران مخابره شد. گفته می‌شود این نشست به امروز (دوشنبه) موکول شده است اگر چه خبرهای دیگری هم در این باره وجود دارد که شاید مربوط به اعلام اسامی بازیکنان تیم ملی باشد. به هر حال باید منتظر ماند و دید این نشست کی و چگونه برگزار می‌شود.

دریچه

یادداشت

آن لطف که در شمال اوست ببین
و آن خنده‌ی همچو بسته در پوست ببین
نهایی تو به حسن روی او ره نبری
در چشم من آی و صورت دوست ببین

یادداشت

شکرگاه (شکندگاه): فاصله بین پاکار و شانه را شکرگاه گویند.
محل برخورد دو نیمه قوس را تیزه گویند.
ساندویچ پانل: از دو لایه فلز یا فایبرگلاس که بین آنها فوم پلی اورتان تزریق می‌کنند و به آنها ساندویچ پانل گویند.

یادداشت

دختر رفیقم ۷سالشه معلم‌شون گفته از جمع خانوادگی نقاشی بکشید بیارید. واسه اینکه نقاشی نکشه برگشته گفته من خانواده ندارم بچه طلاقم، به بابا مامانش کارد می‌زدی خون‌شون درمی‌امد ...
(محسن کاظمی)
تو پاییز عکس با پارتنرش می‌ذاره، تو زمستون عکس از اسکی رفتنش می‌ذاره، تو بهار از مسافرت‌های خارجیش عکس می‌ذاره، تو تابستون کنار استخر عکس می‌ذاره، بعد میاد واسه ما ناله می‌کنه. کاش بفهمم تو یکی دقیقاً مشکلات چیه

(پامکین)
اون موقع که گفت: آناه! تکرار غربانه‌ی روزهای چگونه گذشت، فقط باید می‌گفت شخمی.

می‌گفت غربت که همیشه تو خراج از ایران نیسی، به‌وقتا گیر می‌کنی وسط یه‌سری که هم‌زبونت هستن ولی حرف‌شونو نمی‌فهمی، عجیب حس غریب بودن می‌کنی.

(وایت الف)

یادداشت

برای اولین بار:

شرکت خصوصی ژاپنی خاک ماه را به ناسا می‌فروشد

شرکت خصوصی ژاپنی خاک ماه را به ناسا می‌فروشد قرار است یک شرکت ژاپنی فضاییابی به ماه بفرستد و پس از جمع‌آوری خاک سیاره، آن را به ناسا بفروشد.

این نخستین باری خواهد بود که یک شرکت خصوصی روی ماه عملیاتی انجام می‌دهد. یک فضاییابی کوچک ژاپنی در پایان ماه جاری میلادی سفری سه‌ماهه برای فرود روی ماه را آغاز می‌کند. هرچند تاکنون به این مأموریت زیاد پرداخته نشده، اما به نظر می‌رسد یک عصر جدید را در استفاده از فضا آغاز می‌کند و در حقیقت نخستین است که یک شرکت خصوصی عملیاتی روی سطح ماه انجام می‌شود.

شرکت «Ispace» رگولیت (غبار خاکستری رنگ ماه که سطح آن را پوشانده) را جمع‌آوری می‌کند و به ناسا می‌فروشد. مبلغ این قرارداد ۵ هزار دلار اعلام شد و عملیات مذکور این کسب و کار تجاری است که خارج از زمین انجام می‌شود. البته مأموریت شرکت خصوصی به ماه سوالات زیادی درباره مالکیت ماه یا هرگونه منابع فضایی دیگر و افرادی که اجازه استفاده از آنها را دارند، مطرح می‌کند.

ژاپن سال گذشته قانونی را وضع کرد که به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا منابع فضایی مختلف را استخراج و استفاده کنند. هفته گذشته نیز به شرکت Ispace اجازه داده شد تا روی ماه عملیات تجاری انجام دهد. سنای تاکاچی وزیر سیاست‌گذاری فضای ژاپن در این باره گفت: اگر Ispace مالکیت منابع ماه را طبق برنامه‌ریزی‌اش به ناسا منتقل کند، این نخستین عملیات تجارت خصوصی فضای روی ماه توسط یک شرکت خواهد بود.

چنین اقدامی گام نخست در زمینه فراهم کردن زمینه اکتشافات فضایی تجاری به وسیله اپراتورهای خصوصی است.

یادداشت

تأثیر عصاره گیاه «شنگار» بر تغییر بیان

دو زن سرطان معده
نتایج یک پژوهش نشان داد عصاره گیاه شنگار (Alkanna bracteosa) می‌تواند به عنوان یک کاندید مؤثر برای درمان احتمالی سرطان معده بکار گرفته شود.

دکتر عبدالرضا دانشور املی عضو هیأت علمی مرکز در این خصوص گفت: سرطان معده به عنوان سومین سرطان کشنده در میان سایر انواع سرطان‌ها طبقه بندی شده است.

ژن HERT از خانواده گیرنده‌های فاکتورهای رشد اپیدرمی‌است. تغییرات HER2 از جمله جهش و بیان زیاد در انواع تومورها یافت می‌شود به نظر می‌رسد کاهش بیان ژن HER2 می‌تواند از رشد تومور جلوگیری کند.

پروتئین شوک حرارتی HSP۹۰ نیز نقش اساسی در پایداری و عملکرد پروتئین‌ها با بیان بالا که باعث بدخیمی می‌شوند دارد.

وی افزود: با بررسی میزان زنده مانی سلول، سطح بیان ژن و اپوپتوز سلول‌ها ناشی از تأثیر عصاره الکلی گیاه شنگار بر روی سلول‌های AGS با روش‌های MTT Real Time PCR و فلوسایتومتری مشخص گردید که عصاره الکلی Alkanna bracteosa یک کاندید مؤثر برای درمان احتمالی سرطان معده خواهد بود.

نتایج این پژوهش در مجله Advances in Traditional Medicine به چاپ رسیده است.